

Т.В. Мединська, канд. екон. наук, доц. (ЛТЕУ, Львів)

Я.О. Грибанов (ЛТЕУ, Львів)

ПОДАТКОВА СИСТЕМА ЯК КОМПОНЕНТ ФІСКАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ

Важливою складовою фіскальної політики держави є податкова система. Податкова система та ефективність податкового контролю є однією з важливих основ економічної політики країни, оскільки саме податкові платежі забезпечують основні надходження до державного бюджету.

У сучасних умовах роль податків як регулятора економіки зростає. Держава шляхом встановлення видів податків і їхніх ставок стимулює чи навпаки обмежує розвиток окремих галузей або сфер економіки. Звільняючи від оподаткування суми, що інвестують у розвиток технологічного виробництва, зокрема на інновацію та модернізацію, держава сприяє збільшенню науково-технологічного потенціалу. У такий спосіб держава через регулювання податками має змогу впливати на ефективність і стабільність економічного розвитку країни [1, с. 35].

Податкова система покликана не лише сприяти формуванню державного бюджету, але і реалізації державної відтворювальної політики. Вона повинна не лише виконувати фіскальні функції, але і регулювати інноваційно-інвестиційні процеси в країні, бути засобом перерозподілу суспільних ресурсів на цілі виробництва у майбутньому. Підтримка суб'єктів господарювання через податкову систему передбачає відновлення і розширення матеріально-технічної бази, створення та впровадження нових технологій, виробництво нових видів товарів, поліпшення їхньої якості та зниження собівартості.

Головною метою сучасної податкової політики є забезпечення стійких податкових надходжень до бюджету, рівність всіх платників перед законом, а також проведення заходів з модернізації податкової політики. Вирішення проблеми побудови ефективної податкової системи повинно здійснюватись шляхом вивчення, аналізу і творчого осмислення як існуючої в Україні законодавчої бази, так і накопиченого у світі досвіду в сфері оподаткування [2, с. 204].

Визначаючи податкову політику як складову фіскальної політики, доцільно зазначити, що вона є важливим фінансовим інструментом мобілізації грошових коштів для виконання загальнодержавних функцій та макроекономічного регулювання економіки. Податкова політика реалізується за допомогою визначення принципів, об'єктів та суб'єктів

оподаткування, ставок податків та підстав звільнення від оподаткування чи встановлення податкових пільг.

Досліджуючи зв'язок податкової політики з іншими її видами в системі економічної політики в державі, зауважимо, що важливим принципом її здійснення є поєднання економічної ефективності зі соціальною справедливістю, що є складним і суперечливим процесом.

Більшість принципів податкової системи на початку формування незалежної України, не були втіленими в життя. Це стало причиною того, що вітчизняна податкова система набула одностороннього, винятково фіскального змісту і спрямування в аспекті наповнення бюджету і, в результаті, перетворилась на суттєву перепону у процесі виходу України зі стану кризи. Тобто з погляду податкової політики була нівельована її регулююча функція, завданням якої мав бути вплив на конкурентні умови, на економічне зростання та ефективність використання ресурсів.

Оптимально налагоджена податкова система повинна виконувати не лише фіскальну функцію, але і стати потужним стимулом для розвитку економіки, комфортного підприємництва та покращення інвестиційного клімату в Україні. Ефективна фіскальна політика насамперед має забезпечити необхідний обсяг фінансових ресурсів у вигляді податкових надходжень, які поповнюватимуть державний бюджет України та матимуть стійкі темпи зростання. Крім того, вона повинна бути спрямована на підвищення ефективності витрачання державних коштів, збільшення їх інвестиційної частки, а також має служити стабілізації рівня державного боргу та джерел його фінансування [3]. Тільки спільними зусиллями держави разом із платниками податків можливо подолати сучасні фінансові труднощі. Кардинальні зміни вже почались із реформування вітчизняної системи оподаткування.

Протягом останніх років намітилися позитивні тенденції в економіці України. Однак для поліпшення дієвості фіскальної політики як знаряддя макроекономічного регулювання потрібно вдосконалювати основні її інструменти: податкову систему та основні напрями видатків державного бюджету.

Інформаційні джерела:

1. Замасло О. Т. Податкова система України: теорія, методологія, практика : монографія / О. Т. Замасло. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2017. – 420 с.

2. Мединська Т.В. Реалізація податкової політики в умовах євроінтеграції / Т.В. Мединська, М.П. Заяць // Науковий вісник НЛТУ України: зб. наук.-техн. праць. – Львів : РВВ НЛТУ України. – 2012. – Вип. 22.02. – С. 203-207.

3. Шевчук О. Д. Особливості функціонування сучасної системи податкового адміністрування і контролю в Україні / О. Д. Шевчук, Ю. В. Мазур // URL:<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3983>.